

Єдинаймося в Просвіті!

Наймоторошніші місця в пеклі приберігають для тих, хто залишається байдужим у час моральної кризи. Данте Аліґ'єрі

17 (643)
27 КВІТНЯ
2017 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Ірина Галаса * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського, 18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редагувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

ЧИ ДІЖДЕМОСЬ HAPPY END'у

Не знаю, як вас, шановний читачу, а мене образило рішення Міжнародного суду ООН в Гаазі щодо невжиття первинних заходів до Росії за фінансування і підтримку тероризму.

Насамперед мені прикро за наших правників, які за три роки російської агресії на сході України так і не зібрали достатніх доказів. І це болить найбільше. Бо ж мало не щодня там гинуть наші вояки (а всього вже впало там майже три тисячі синів України) і не від рук якихось міфічних терористів, а від рук реальних, змобілізованих Москвою, навчених, озброєних нею ж бойовиків. А воюють вони новітніми системами залпового вогню, артилерією, мінометами різного калібру, танками і САУ, не кажучи вже про кулемети, гранатомети, автомати... І все – російського виробника. Бо ж звідкіль зброя у терористів, які ось уже третій рік тримають більш як двохсоткілометровий фронт, як не з Москви?

Але судді, серед яких є представник тієї ж Росії, стверджують, що немає достатніх доказів. Їх навіть не переконав збитий три роки тому «Боїнг» із 298 пасажирами на борту, ані майже десять тисяч загиблих серед місцевого цивільного населення.

Можливо, варто було влаштувати в залі суду виставку трофейної зброї, а чи організувати суддям екскурсію на Донбас. Зрештою, міністр юстиції Петренко хвалився, що подав до суду неспростовні матеріали, що підтверджують очевидні факти підтримки Росією бойовиків. Та й влада взагалі площенила впевненістю у позитивному висліді розгляду справи, не зробивши важливих кроків: як-то оголошення невідконтрольних територій окупованими, запровадження в зоні бойових дій воєнного стану, зрештою, оголошення агресора агресором, а війну – війною. Бо, як і в багатьох інших ситуаціях, як запровадження санкцій, ми вимагаємо від інших того, що самі не зробили й не робимо.

На жаль, не сталося. Хоч, слава Богу, позов України Міжнародний суд не відхилив, а такі взяті до розгляду. І нам доведеться пройти довгий шлях протистояння з агресором. Набагато довший, ніж досягнення безвізу. Вірю, що його пройдемо і таки на цьому фронті здобудемо перемогу. Важливо, щоб ті, хто представляє на ньому нашу Державу, були справді професіоналами й патріотами України.

Без цих якостей нічого було у воза впрягатись. Бо часто видається, що кадри на важливі державні посади призначаються лише з рошенівської обйоми за іншим принципом – відданості й слухняності. А оскільки обйома та майже порожня, то й процес реформування забуксував, зокрема судової системи. Не змінено ЦВК, яка вже пересиділа всі можливі й неможливі строки. Безконечно довго формують Рахункову палату, склад комісії з обрання членів ДБР (Державного бюро розслідувань), так і не створено антикорупційний суд... І таких позицій – безліч. Зрештою де заходи з деокупації Криму, план дій із завершення війни на сході?.. Українці не бачать конкретних кроків, які б давали позитивний результат щодо зміни на краще в соціальній сфері чи бодай вселяли надію. Не дивно, що за ефективністю управління Україна зі 130 країн займає 103-тє місце.

А влада далі ганьбиться перед світом, час від часу влаштовуючи політично-юридичні ток-шоу з відволікання уваги суспільства від своїх провалів то з арештом керівника ДФС Р. Насірова, колишнього народного депутата від НФ М. Мартиненка, допиту в НАБУ то ж лідера Радикальної партії О. Ляшка... І виглядає, що вистави цій не видно завершення.

А всі чекають на Happy End. Бодай для покоління Незалежності.

Богдан ВІВЧАР

ВШАНУВАННЯ

ЦЕЙ БІЛЬ НАЗАВЖДИ УКРАЇНА І СВІТ ЗГАДАЛИ ЧОРНОБИЛЬСЬКУ ТРАГЕДІЮ

26 квітня світ відзначив 31-шу річницю аварії на Чорнобильській АЕС – найбільшій техногенно-екологічній катастрофі сучасності.

Цього дня 1986 року о 01.23 на четвертому енергоблоці Чорнобильської АЕС стався вибух, внаслідок якого виникла пожежа, що перекинулася на дах третього енергоблоку. Пожежники гасили її до 5-ої ранку. Проте всередині самого четвертого блоку її вдалося ліквідувати лише 10 травня, коли більшість графіту згоріла.

Після вибуху й пожежі утворилася радіоактивна хмара, яка накрила не лише територію сучасної України, Білорусії й Росії, але й території багатьох європейських країн – Швеції, Австрії, Норвегії, Німеччини, Фінляндії, Греції, Румунії, Словенії, Литви, Латвії.

В Україні радіоактивно забрудненими стали 2293 населених пункти, в яких мешкало понад 2,6 млн. осіб. Унаслідок цієї катастрофи з сільськогосподарського користування було виведено понад 5 млн. га земель.

1986 року зруйнований реактор накрили спеціальним «саркофагом». За оцінками спеціалістів, під ним залишилося близько 95 відсотків палива, яке було в реакторі на момент аварії.

З міркувань безпеки 15 грудня 2000 року роботу ЧАЕС було припинено, та почався пошук інвесторів щодо проектування і спорудження нового «саркофагу». Його будівництво розпочалося 2012 року. 29 листопада 2016 року на

об'єкт «Укриття» було насунуто арку нового безпечного конфайнмента. Нова споруда зможе вирішити проблему, як мінімум, на сто років, хоч ліквідувати станцію планують у 2065 році.

У рамках вшанування пам'яті жертв аварії на ЧАЕС в Україні та й у світі проходять заходи з ушанування учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. Президент України Петро Порошенко зустрівся з президентом Білорусії Олександром Лукашенком. Вони спільно вшанували пам'ять загиблих і ліквідаторів аварії, відвідали об'єкти чорнобильської зони.

В Івано-Франківську пам'ять чорнобильців ушанували покладанням квітів до пам'ятника чорнобильцям по вулиці Незалежності. У ЦНД відбулася тематична академія «Попіл Чорнобиля – в наших серцях»...

Теодор ДРОВНИЧ

АГІЙ!

РАЗЮЧА ВІДМІННІСТЬ ЦІНИ НА БЕНЗИН В УКРАЇНІ ТА США

Згідно з даними «Bloomberg», за перший квартал 2017 року ціни на бензин у США опустилися до 68 центів за літр. Натомість середня вартість бензину в Україні становить майже 25 гривень за літр – 93 центи.

Але нас цікавить не стільки різниця в ціні палива в США й Україні, скільки купівельна спроможність громадян. Середньостатистичний американець заробляє 3260 доларів. Тобто на одну зарплату в США можна купити майже 4800 літрів бензину!

В Україні середня зарплата нині дорівнює 6008 гривень (за даними Держкомстату). А це означає, що середньостатистичний українець може дозволити з однієї зарплати придбати лише 240 літрів бензину.

У підсумку, це свідчить про те, що українці удвадцятьтеро бідніші за американців. Хоч насправді, може, і більше, адже шість тисяч гривень на місяць заробляють далеко не всі наші громадяни.

АНОНС

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ В НАРОДНИХ ПІСНЯХ

Запрошуємо всіх шанувальників української народної пісні зголошуватись на 2-ий обласний просвітянський фестиваль з піснями козацької доби, часів гайдамаччини, січового стрілецтва, повстанської звитяги, піснями, створеними народом у часі грабівницьких нападів на українську землю, опришківськими, чумацькими, рекрутськими, сол-

КАДРИ

ВСТАТИ! СУДДІ ЙДУТЬ...

У трьох суддів Івано-Франківського міського суду закінчилися повноваження. Зокрема, з 23 квітня в суддів Г. В. Домбровської, Л. В. Мелещенко та Р. В. Хоростіля закінчився термін повноважень суддів.

Усі справи, що перебували у провадженні цих суддів, та не завершені розглядом, будуть розподілені шляхом автоматизованого розподілу між суддями міського суду.

Про дату і час судових засідань учасників судових справ буде повідомлено додатково у спосіб, встановлений законом.

БІЗНЕС

ВИГОТОВЛЯТИМУТЬ СВІЧКИ

У місті Надвірна хочуть налагодити виробництво свічок, що дасть можливість створити до півсотні робочих місць.

Для цього планують провести реконструкцію кав'ярні «Корчма», що розташована по вулиці Рамішівлі під виробничо-складські приміщення, пише районна місцева газета «Народна воля».

І перші кроки для втілення проекту вже зроблені. На сесії міської ради депутати вирішили затвердити проект детального плану території площею 0,8020 га з цією метою.

СВЯТОЧНЕ

ФЕЄРИЧНИЙ ІВАНО-ФРАНКІВСЬК

«До відзначення Дня Івано-Франківська заплановано дуже багато феєричних заходів», – розповіла директор департаменту культури Надія Загурська, інформує «WestNews».

Зокрема, 5 травня відбудеться акція, під час якої на вулиці Незалежності («стометрівка») усі очі зможуть намалювати рідне місто в будь-який спосіб.

«Я бачив таку акцію на відео, вона відбувалася в одному з бразильських міст, тому це буде цікаво», – наголосив мер Руслан Марцінків.

Як відомо, у День міста-2017 відбудеться свято вулиці Шевченка (№ 11), а також відкриття алеї відомих франківців. Зокрема, першу дошку відкриють першому бургомістру Станіславу. 7 травня місто-меморіал на вокзалі буде радо зустрічати гостей виступом муніципального оркестру. Акція відбудеться о 9.00. Того ж дня відбудеться урочиста хода, під час якої буде театралізоване дійство. О 13.00 біля міської Ратуші відбудеться урочисте відкриття дня міста, розрізання святкового торта та частування мешканців.

Водночас у міському парку відбудеться відкриття фестивалю «Мелодії парку». Окрім того, паралельно пройдуть заходи в рамках акції «Івано-Франківськ – місто для життя». Святова програма не омине і мікрорайони.

До слова, міський голова Руслан Марцінків запропонував зробити безкоштовним проїзд у міському транспорті громадян у вишиванках. І якщо «Електроавтотранс» радо відгукнувся на таку пропозицію, то з міських автоперевізників поки що погодився тільки один.

ДУХОВНЕ

ПОМОЛИМОСЬ ДО БЛАЖЕННІ МАТЕРІ ТЕРЕЗИ

За словами начальника відділу внутрішньої політики Ігоря Кінаша, з 5 по 10 травня у Катедральному соборі перебуватимуть мощі блаженної Матері Терези з Калькутти.

«Гадаю, що дуже корисно буде в День міста помолитися за місто і мир», – наголосив Руслан Марцінків.

ЗАПРОШЕННЯ

ШАНОВНІ КОЛЕГІ!

Запрошуємо вас взяти участь у засіданні круглого столу «Криза в Україні: моральна і суспільна», який відбудеться 27 квітня з 15.00 до 18.00 у малому залі (Музей шани Тараса Шевченка) в ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка (вул. М. Грушевського, 18).

Обговорюватимуться питання: «Україна у вогні» та «Корупція – основна перешкода в розвитку економіки України».

Відбудеться й загальна дискусія. Буде ухвалена резолюція круглого столу.

Організатори: Громадсько-християнський рух «Клич», ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка.

Контактний телефон: 096 25 80 020 (Богдан). Оргкомітет

ПОЗИЦІЯ

Демократія сучасного Заходу є супутницею лібералізму, який узагалі немислимий без неї. Саме вона становить той ґрунт, із якого виростає ця чума. Її найбрудніший зовнішній прояв – парламентаризм.

Ідея, яка полягає в тому, що будь-яка влада належить народові й має підґрунтя у волі народній, усталена з кінця XVIII століття, стала підвалиною парламентаризму.

У чому ж суть цієї теорії? Слово «парламент» перекладається з французького «PARLE», тобто базікати.

Що насамперед впадає у вічі при розгляді парламентаризму, то це цілковита відсутність особистої відповідальності народних депутатів. Парламент ухвалює щось, наслідки чого можуть виявитись і є фатальними для долі України. То й що? Ніхто за це не відповідає, нікого не можна притягти до відповідальності. Хто відповідає за руйнування промисловості, села, Збройних сил, медицини, щорічне скорочення населення України (по суті геноцид) і т. ін.? Хіба можна вважати відповідальністю те, що після якого-небудь краху Уряд, винний у цьому, змушений буде піти? Або – що певна коаліція партій розпадеться і створиться нова коаліція? Або – що розпускається парламент? На поверхні

діють парламентські інтригани, вся державна мудрість яких вимірюється лише здатністю склеїти ту чи іншу коаліцію (тобто здатністю до дрібного політичного гендлярства). Та хіба взагалі хистка більшість людей може бути відповідальною

а суспільство стає зняряддя досягнення його мети.

Свого почуття відрозі до парламентаризму й демократії не приховував Бісмарк. Державник Бісмарк замолоду сповідував ідею демократії, однак досвід державного служіння змінив його переконання кардинально.

Підсумуємо міркування про демократію думкою автора праці «Занапад Європи» Освальда Шпенглера: «Демократія – це абсолютно нежиттєздатна химера, що не лише не має жодних шансів на виживання, а й просто не заслугоує на це. Бо корупція політичних партій, маніпулювання суспільною свідомістю і перетворення парламентських виборів на таку собі комедію становить невід’ємну рису демократії».

Інститут парламентаризму, як стверджують чесні аналітики, виконує функції розвалу держав і грабування народу. Перефразовуючи Черчилля, професор МАУП Н. Сенченко стверджує: з усіх форм влади з усіма їхніми прорахунками й недоліками огиднішої та злочиннішої, ніж «демократія», ми не знаємо.

За матеріалами журналу «Персонал» та Інтернетвидання «Народний оглядач» підготував Євген РОМАНУШИН, заступник голови ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка (Закінчення буде)

ПАРЛАМЕНТАРИЗМ — ОПІУМ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ДЕРЖАВ

за будь-що? Хіба не зрозуміло, що сама ідея відповідальності пов’язана з конкретною особою? А парламентарний принцип більшості неминуче підриває саму ідею талановитого керівника. Невже справді знайдуться люди, які повірять, що в цьому світі прогрес базується не на інтелекті окремих індивідів, а розумі більшості? Парламентарний принцип вирішення питань за більшістю голосів знищує авторитет особистості, а на її місце ставить кількість, закладену в тому чи іншому натовпі.

Перед виборами кандидат у депутати твердить про загальне добро, що він не що інше, як слуга і благодійник народу, про себе не дбає, забуде про себе і свої інтереси заради інтересів народу, своїх виборців. Однак це лише слова. І щойно кандидат у депутати стає обраним, не він працює на суспільство,

СПРАВИ ПЕНСІЙНИ

СТАРШІ КОЛОМІЙЦІ ІДУТЬ ЗІ ШКОЛИ НА ПЕНСІЮ СПОКІЙНО

У Коломийському об’єднаному управлінні ПФУ відбулось чергове заняття школи майбутнього пенсionера для осіб передпенсійного віку.

Цього разу заняття проводили заступник начальника Коломийського відділу обслуговування громадян Ганна Григорук та заступник начальника відділу адміністрування, супроводження інформаційних систем, електронних реєстрів та захисту інформації Ірина Старик.

Ганна Григорук дохідливо розповіла про особливості загальнообов’язкового державного пенсійного страхування, пояснила, чим відрізняється страхування стаж від трудового, акцентувавши на залежності розміру пенсії від сплачених страхових внесків до Пенсійного фонду.

– З метою особистого контролю людьми за сплатою роботодавцем страхових внесків і створення Веб-порталу електронних послуг ПФУ, – підсумувала Ірина Старик, розповідаючи про реєстр застрахованих осіб, що забезпечує завантаження і збереження відомостей про стаж і заробітну плату кожного, хто перебуває в офіційних трудових відносинах.

Майбутні пенсіонери отримали вичерпні відповіді на всі запитання, що їх цікавили.

– Варто зазначити, що на Коломийщині люди передпенсійного віку йдуть на пенсію без зайвих хвилювань і клопотів, – заявила начальниця місцевого управління фонду Галина Григорчук. – І це закономірно: коли людина чітко знає, що вона заробила, яким чином нараховується її пенсія, то навіщо перейматися зайвими підозрами?

Володимир КРИВОРУЧКО

СТАТИСТИКА

ЛІС — НА ТРИСКИ
У 2016 РОЦІ НА ПРИКАРПАТТІ ВИРУБАЛИ 25 ТИСЯЧ ГЕКТАРІВ ЛІСІВ

Протягом 2016 року підприємствами, зареєстрованими на території області, яким надані в постійне користування або власність землі лісового фонду, реалізовано продукції (робіт, послуг) лісового господарства на 696,7 млн. грн. (у 2015 р. – на 653,2 млн. грн.).

Майже три чверті (73,3 відсотка) загальнообласних обсягів реалізації забезпечили лісogосподарські підприємства Рожнятівського, Долинського, Надвірнянського, Верховинського районів та Івано-Франківської міської ради.

У загальній площі рубок лісу в області (25,7 тис. га) найбільше рубок проведено підприємствами Івано-Франківської міськради – 4,2 тис. га або 16,3 відсотка площі рубок в області, Надвірнянського (3,3 тис. га або 12,8 відсотка), Рожнятівського (2,7 тис. га або 10,4 відсотка), Богородчанського районів (2,3 тис. га або 8,8 відсотка), частка Верховинського, Калуського, Долинського, Косівського та Яремчанської міськради коливається від 7,1 до 6,5 відсотка.

Від усіх видів рубок і проведення підготовчих робіт в 2016 році заготовлено 1532,3 тис. м³ деревини, що на 0,4 відсотка менше, ніж роком раніше, з неї – 1213,2 тис. м³ ліквідної деревини (на 0,8 відсотка менше). У загальнообласних обсягах заготовленої ліквідної деревини частка підприємств Рожнятівського району склала 19,7 відсотка (238,6 тис. м³), Долинського – 17,2 відсотка (209,1 тис. м³), Івано-Франківської міськради – 14,6 відсотка (177,2 тис. м³), Надвірнянського – 12,6 відсотка (152,4 тис. м³), Верховинського – 9,8 відсотка (118,4 тис. м³), питома вага Болевської, Яремчанської міських рад, Богородчанського, Коломийського, Калуського, Рогатинського та Косівського районів коливалась від 5,9 відсотка до 1,7 відсотка; підприємствами Тлумацького, Галицького та Снятинського районів заготовлено 0,5–0,2 від-

сотка загальнообласних обсягів ліквідної деревини.

Збільшили заготовлю ліквідної деревини порівняно з 2015 р. лісogосподарські підприємства Рожнятівського (на 0,3 відсотка), Верховинського (на 1,3 відсотка), Тлумацького (на 3,1 відсотка), Долинського (на 7,6 відсотка) районів та Івано-Франківської міської ради (на 0,5 відсотка). Найбільше скорочення обсягів заготівлі ліквідної деревини зафіксовано у Косівському (на 28,4 відсотка) та Надвірнянському (на 15,1 відсотка) районах.

У структурі заготовленої ліквідної деревини 53,4 відсотка становила паливна деревина, 46,6 відсотка – лісоматеріали круглі. В районному розрізі основними заготівельниками лісоматеріалів круглих були підприємства Рожнятівського, Долинського та Надвірнянського районів (61,7 відсотка обласних обсягів), паливної деревини – Івано-Франківської міської ради, Рожнятівського та Долинського районів (48,5 відсотка).

У загальній площі проведених робіт із захисту лісів від шкідників і хвороб (3,8 тис. га) основну частину (99,2 відсотка) становили профілактичні біотехнічні заходи, які найбільше застосовувались підприємствами Івано-Франківської міської ради (21,3 відсотка), Коломийського (12,6 відсотка) та Надвірнянського (12,2 відсотка) районів; хімічні препарати захисту лісів застосовувались лісogосподарськими підприємствами Коломийського району на 30 га.

Лісокультурними роботами, зокрема відтворенням лісів, у 2016 р. в області охоплено 3,8 тис. га земель лісового фонду, з яких 1,9 тис. га або 50,1 відсотка – підприємствами Рожнятівського, Надвірнянського, районів та Івано-Франківської міської ради.

За матеріалами Головного управління статистики в Івано-Франківській області

ХТО ПЕРШИМ ЙШОВ...

КАПІТАН І РАНГУ ІВАН МЕРІНЧИК:
МИ БАЧИЛИ ЗАГРОЗИ
І ПОПЕРЕДЖАЛИ ПРО НИХ...

Напередодні Великодня голова Івано-Франківської міської організації Спільки офіцерів України полковник Ігор Гук вручив ювілейну відзнаку «25 років СОУ» першому голові її обласної структури – капітанові І рангу Іванові Мерінчику. Через проблеми зі здоров’ям Іван Миколайович нині не часто вибирається зі свого помешкання, але у міркуваннях, оцінці ситуацій і подій часу постання Незалежності й сьогоднішня – він такий же меткий і точний, як і колись.

І. М.: Народжений я на Покутті, на Городенківщині, та змалку мріяв про море і хотів стати моряком. Отож коли закінчив середню школу, одразу вступив у Севастопольське училище з підготовки підводників. Тоді й пройшов я прискіпливу перевірку, як кажуть, за всіма параметрами. І вчився як належить, з відзнакою. Та після закінчення, коли нас, випускників, скеровували на флот, лікарі присікалися до здоров’я, знайшли якісь «шуми у серці» й сказали, що підводником я, на жаль, служити не можу. Було справді прикро, до болю в серці. Та мене заспокоїли і як одного з найкращих курсантів залишили в училищі як викладача-методиста для забезпечення навчального процесу. Так я і прослужив від лейтенанта до капітана І рангу.

Б. В.: А як Ви повернулися на малу Батьківщину?

І. М.: Знаєте, Севастополь в усій радянській часи був таким собі «місцем доживання військово-морських пенсіонерів», які на українців завжди дивились, як не з підозрою, то зверхньо. І коли на початку 90-их в Україні почалися незалежницькі процеси, вирішив, що на російському флоті більше не служитиму... Та я розумів, наскільки Незалежній Україні потрібен свій флот і своя армія. А їх не можна було створити без патріотичного офіцерського корпусу, ядром якого і розробником оборонної концепції і статутів, на моє переконання, мала стати Спілька офіцерів України за зразком німецької Спільки бундсверу, її програми й статуту, які я на той час добре проштудіював. Отож, облаштувавши родину в Івано-Франківську, відразу подався в Київ, де взявся організувати провід спільки. На щастя, я зустрів таких патріотів як капітан І рангу Євген Лупаков, Микола Костюк, майор Тарас Боднарчук, генерали Григорій Омельченко, Олександр Скіпальський, Володимир Мулява, полковник В’ячеслав Білоус... І багатьох патріотів з Народного руху, інших громадських організацій, які теж підтримували ідею створення СОУ. Щоправда, не всі навіть щирі патріоти усвідомлювали важливість цієї державної справи. Доводилось переконувати навіть В’ячеслава Чорновола.

Б. В.: Одночасно Ви створювали і нашу обласну організацію, яку й очолили.

І. М.: На щастя, на Прикарпатті жило багато колишніх офіцерів, та й у діючих частинах, що дислокувались тоді у краї, їх було чимало. Діяти потрібно було оперативним, швидко, аби продемонструвати підтримку народом і офіцерами зокрема армії. Нині важливо зрозуміти, що тоді ані я, ані мої побратими не рвалися до посади, а просто брали цієї тягар на свої плечі й працювали на українську ідею цілком свідомо, добровільно і безкоштовно. Були часи, що на організацію поїздок Україною, проведення зустрічей, підтримку колег з інших регіонів сімейного бюджету не вистачало.

Б. В.: Іване Миколайовичу, справді, я не раз дивувався, як Ви встигали виступати на численних митингах і вічах чи не в кожному районі, на зборах громадських організацій, партій і переконувати краян у необхід-

ності підтримувати армію, бути готовими до можливої агресії північного сусіда. На чому базувалось Ваше переконання?

І. М.: Я добре вивчив історію Московщини і мене боліло нищення більшовиками УНР. Я розумів, що вона нам не дасть спокою. І таке розуміння було в наших попередників з ОУН, яка теж розглядала Росію як головну загрозу нашій Незалежності. А ще вивчав матеріали Нюрнберзького процесу, на якому хоч і судили нацизм, але він нічим не відрізнявся від більшовизму, який окупував Україну. Разом із військовими фахівцями ми вже тоді розробили оцінку загроз національній безпеці України й варіанти їхнього знешкодження. Ми проаналізували ситуацію в армії, яка хоч і була численна, але фактично майже кожне військо з’єднання не було укомплектоване за штатом, що робило військо небоєздатним.

Б. В.: Ви ці свої розрахунки й висновки передали Президентові, в Міністерство оборони, Уряд?..

І. М.: Так, цю загрозу розумів і тодішній міністр оборони Костянтин Морозов. На жаль, керівництво держави його не підтримало. І врешті знаємо, до якого стану було доведено військо і флот на початок російсько-української війни.

Б. В.: Отож і довелось стати на захист України добровольцям.

І. М.: Так, саме вони і зупинили ординську агресію москочівитів. І я щасливий, що серед них був і мій син Олександр – мінометник. Впевнений, що це покоління Україну ворогу не здасть. А за народу вдячний, бо і моя скромна праця не забула.

Б. В.: Над чим працюєте, чим цікавитеся сьогодні?

І. М.: Історією створення і бойових дій УПА, адже йдемо до її 75-річчя. Дивуєшся, як підпільна ОУН могла здійснити таку колосальну роботу. Адже це була армія без держави, без будь-якої зовнішньої допомоги. Як військовий експерт скажу, щоб забезпечити стотисячне військо, лише щоденно потрібно 45 000 кг хліба, 60 000 кг картоплі, а ще м’ясо, молоко... А щороку бодай 200 000 пар взуття і стільки ж головних уборів, білизни, 150 000 наборів одягу, 100 000 одиниць зимового одягу, рукавиць, 300 000 пар шкарпеток чи тих же онуч... А ще – зброя, набої, засоби пересування... І хоч багато в чому упівці, так би мовити, були на самозабезпеченні, та все ж чимало амуніції протягом семи років потрібно було таємно збирати, зберігати, перевозити, рятувати поранених, лікувати і доглядати... А через УПА пройшло вдвічі більше патріотів. Скажімо, створюючи югославську армію з такою ж чисельністю, СРСР і альянти, США та Англія, дали майже двісті тисяч гвинтівок та автоматів і набоїв до них, 15 тисяч кулеметів, 5,8 тисяч мінометів і гармат, літаки. І, зрозуміло, все обмундирування, продукти... Тому досвід УПА і вивчають у військових академіях різних країн. І ми маємо гордитися своїми попередниками.

Записав Богдан ВІВЧАР

ПРОЕКТ: ІНТЕРВ'Ю З ПРИВОДУ

ОЛЕКСАНДР БУКАТЮК: «...ХОЧУ, ЩОБ МЕНЕ ПОЧУЛИ»

О. Бресл.: Це крик душі поета чи біль людини?

О. Б.: Це і крик душі, і біль, але не тільки мої. Читач сприймає все крізь призму свого «я», ніби приміряє на себе страждання автора. Тому це – крик душі кожного, кому болить. Кожна людина хоче, щоб її почули, як і кожен народ. Поет – серце, уста чи горло народу, тому його мусять почути, бо якщо б ми чули страшні проповідання Шевченка, то не допустили б їх здійснення (вони – застереження), його ж позитивні передбачення, на жаль, здійснюються не скоро, бо мало хто вміє слухати, як і багато хто недобачає або взагалі не бачить того, що дійсно вартує уваги.

О. Бресл.: Ви – член НСПУ, керівник літстудії «Бистринь», засновник та ініціатор літоб'єднання «Поетквартил», організатор багатьох мистецьких акцій, журналіст... Як така активність впливає на процес віршотворення?

О. Б.: Я не можу нічого не робити, проте, скільки б не робив, завжди видається мало, бо ж – океан планів і задумів, а часу не вистачає. Звісно, робота забирає багато часу, іноді практично немає вільної хвилини, щоб просто відпочити чи зайнятися бажаним, а не вимушеним. Але ніщо не завадить мені писати. Без поезії я був би людиною з комплексом неповноцінності, а так я – особистість.

О. Бресл.: Знаю, у Вас є прагнення бути «вільним поетом». Що перешкоджає?

О. Б.: Вільним можна бути тільки у власному «божевіллі». Абсолютної свободи не існує. Всі ми від чогось залежимо. І, окрім поезії, я теж залежу від різних обставин. Але такі «диваки», як я, думають про справу в ім'я самої Справи і роблять, щоб усім нам мати в тім духовний хліб насущний. А «перешкоджання» стимулює до руху, звісно, якщо не здаватися будням та обставинам. А в творчості я вільний, в ній я у вічному пошуку.

О. Бресл.: Ви пишете переважно верлібри, але поціновувачів римованої поезії таки більшість. Ви знайшли свого читача?

О. Б.: Читач завжди знайдеться. І на поезію, і навіть на писанину. Я не хочу, щоб мене читали багато людей, я прагну, щоб мене прочитували навіть не між рядків, а поміж літер. Ті, що читають і прочитують мої вірші

вглиб і вшир, будуть завжди, будуть і нові, спрагли слова, а лінивим читачам на сторінках моєї поезії не місце.

Перебірливі читачі не ділять поезію на римовану і не римовану, поезія – завжди поезія. Римована – ближча до пісні. Верлібри – до філософії. Як казав мій літературний вчитель і батько – Поет Микола Біденко: «Поезія має бути різною. У всьому світі є різні, а ми чим гірші!».

О. Бресл.: Що цінуєте у творчості – експерименти чи канони, попит покупців чи особистість автора?

О. Б.: Кожне новаторство – це продовження традиції. Традиція породжена новаторством. Гріх відкидати наріжний камінь традиції, бо без нього неможливо збудувати Храм. Більшість із когорт «Розстріляного Відродження» були новаторами, а тепер їхня творчість – класика, а отже, і невід'ємна частка Традиції.

Я, звісно, обожнюю експерименти, прагну до новаторства, але й шаную канони. Правила можна порушувати, але для того їх треба чи не досконали знати... Якщо вже щось «руйнувати», то тільки, щоб звести щось неповторне.

Особистість автора важлива, як і будь-яка інша. Було б чудово, щоб поети тільки писали, а не змушені були заробляти на хліб, виживати. Тільки поет, що живе так, як його народ, має право говорити від імені народу...

О. Бресл.: «Мадонна Майдану», «Мадонна Миру»... Що очікувати від Олександра Букацюка наступне і незабаром?

О. Б.: Читачі й друзі і друзі-читачі вимагають від мене видати нарешті інтимну лірику. Маю

багато матеріалу, є певні задуми, плани. Після того, як віддам «Борг», тобто видам інтимну лірику, маю на меті видати книжку, над якою буду дуже присікливо працювати і не поспішати з виданням, бо це буде «поезія з нуля». Повна назва, скоріш за все, буде такою: «Відзеркалення Відліку. Поезія з Нуля».

О. Бресл.: Якщо говорити про «Бистринь». Керівник літстудії – це творча робота доброго менеджера. Як розвиваєте студію і студійців?

О. Б.: Літературну студію «Бистринь» більше, ніж чверть століття очолював поет, громадський діяч, депутат обласної ради кількох скликань і просто світла і добра людина, наш літературний батько і вчитель – Нестор Іванович Чир, тому не випадково літстудія носить його ім'я. Мені випала велика відповідальність і не знаю, чи я б порадив собі з тим, бо літстудія – в Надвірні, а я живу у Франківську. Але є підтримка і допомога, в першу чергу, від старшого колеги – Романа Бенюка. Цей рік є дуже відповідальним для «Бистрині», бо в липні ми відзначимо своє 30-річчя, а це багато клопіткої роботи. Ми традиційно до ювілею плануємо видати антологію з творами «бистринців», тому чимало редакторської праці випадає на плечі члена редколегії літстудії Мирослави Мельник. Щодо розвитку літстудії у широкому сенсі, то треба більше працювати над тим, щоб залучати молодь.

О. Бресл.: Ваші поезії різні й глибинні, інколи складні. Що надихає?

О. Б.: Я у всьому шукаю поезію. Так один із моїх заочних вчителів у поезії Тарас Мельничук ще юному Іванові Малковичу казав, що поезія – це весь світ навколо, цілий всесвіт. Подібно казав і мій батько у поезії Микола Біденко, що поезія є у всьому. Я не чекаю поки на мене зійде натхнення, а повсякчас відправляюсь на пошуки того «вітру в полі». Хтось може чекати, поки впаде яблуко, а хтось зірве його. Переконалий і щиро вірю, що поезія рятує світ, тільки це не всім помітно і помітно не відразу. Тому будьмо «ловцями натхнення!» Коли такими будуть поети, то поезія буде попередати часу! Натхнення всім нам!

*Підготувала
Ольга БРЕСЛОВА,
просвітянка*

ДО ПЕРВНІВ

ЗБЕРЕЖІМО НАРОДНЕ ДЖЕРЕЛО

Всіх, хто береже українські народні традиції, минулої неділі запрошували у НД «Просвіта» на Великодні забави.

У програмі були гаївки, веснянки, тематичні святкові вірші й пісні у виконанні фольклорного гурту «Пшеничне перевесло» обласної організації «Жіноча громада», вокальних ансамблів «Чисте джерело» (Тлумач), «Смерічка» ЦНД (Івано-Франківськ), «Квіти ромону» НД «Просвіта», гурту «Марічейка» Дитячо-юнацького центру клубів за місцем проживання, учнів дитячої музичної школи № 2 обласного центру – Ірини Шегиди і Ярослава Андрусяка, вихованців Клубу обдарованих дітей обласної «Просвіти» – Анастасії Фученко, Анд-

ріани Костишин та їхнього керівника Руслани Денеги.

Свої гаївки, веснянки представили наймолодші учасники свята з дитячого садочка «Пізнайко». І глядачам, і учасникам було весело, цікаво, корисно.

У залі була також організована великодня виставка пасок, вишитих рушничків, писанок, крашанок, дряпанок, які організували просвітянки Н. Синиця, Т. Фіголь та Д. Петренко.

Михайлина БОДНАР

ОКАЗІЇ

АФРИКАНСЬКІ СТУДЕНТИ В УКРАЇНІ

Із величезними зусиллями, майже по складах, іноземець промовив: «Я не розумію».

Робочий колектив бібліотеки з молодих дівчат одночасно вибухнув реготом, що ще у стократ збільшило емоційний букет на розгубленому обличчі іноземного відвідувача бібліотеки.

Трохи передихнувши від сміху, бібліотекарі, далі всміхаючись, повільно розпитували іноземця московським язиком, – що йому потрібно в бібліотеці. Нарешті африканець вийшов зі ступору розгубленості, всміхнувся і сказав: «Я не розумію». І знову читальний зал бібліотеки заповнився нестримним регіт.

Після чергової спроби бібліотекарів розпитати африканця московським язиком, розгубленість і напруження розуму африканця одночасно відбилися на його темному обличчі, перетворивши майбутнього науковця Африки на кумедний персонаж трагікомедії «Африканські студенти в Україні».

Пам'ятаю, як у серпні 2003 року до Луганської обласної бібліотеки завітав молодий африканець, який приїхав зі своєї спекотної країни здобувати вищу освіту до Луганська.

На звернення молодого іноземця до персоналу бібліотеки українською мовою, такі ж молоді працівниці бібліотеки відповіли йому московським язиком. Величезне здивування, розгубленість і напруження розуму африканця одночасно відбилися на його темному обличчі, перетворивши майбутнього науковця Африки на кумедний персонаж трагікомедії «Африканські студенти в Україні».

Сергій МЕЛЬНИЧУК

ДОЛЯ

ІВАН ПАВЛИКІВСЬКИЙ: ХТОСЬ МУСИТЬ ЦЕ РОБИТИ — АДЖЕ ТАМ НАША ІСТОРІЯ

(Закінчення. Поч. у № 16)

«...Десяток хлопців, яких відправили у розвідку, зразу впритул і скошили. В лісі розпочалася страшна стрілянина. В хід ішли кулемети, гранати – то було пекло. Люди з перших хат відразу ж порозбігалися. Поранених москалі добивали штиками. За моїми даними, там загинуло не менше 150 людей... Перемістившись, ми з сином пані Марії Михайлом пішли на те місце, взяли лопату, але нічого не копали, тому що було вже темно. Я переночував, а зранку взяв свій наплечник, лопату, дрій і пішов на те місце. Дорогою зайшов до Миколи Бойчука, бо та зловіща галявина була поряд з його подвір'ям, трохи лівіше. Я вже знав, що перша яма близько дороги на межі двох сіл, тож попросив його показати, де та межа пролягає. Неохоче пан Микола показав мені, але зауважив, що ми тут нічого не знайдемо, бо все змінилось, колгосп усе переорав, а дерева покорчували. Я попросив, щоб він показав бодай приблизно, він походив і, вказавши на місце, промовив: «Можливо, десь тут». А недалеко від того місця, на яке вказав

Микола Бойчук, вже копав Володимир Борищак, але нічого не знайшов і поставив там дерев'яний хрест.

Тож я узявся до роботи. Знав уже, що тут десять хлопців, які першими пішли в розвідку і першими загинули. З ними посередині була похована і одна дівчина, лікарка. Казали, що на руді в неї був годинник, а груди – пробиті штиками. Саме цей годинник, який зняли з дівчини, Володимир Борищак передав мені, а я передав до музею. Згодом приїжджала з Німеччини одна жінка і розповідала, що ця дівчина була її подругою, але втекти і врятуватися вдалося тільки їй одній... Спробував я копати в одному місці, де був пересипаний ґрунт. Для впевненості закликав на допомогу археолога Богдана Томенчука з університету Стефаніка з Івано-Франківська, а він сказав, що тут буде яма. Через сорок хвилин роботи я знайшов кістки, переконався, що це саме та яма, і показали три черепи. Я заклав яму й пішов на галявину, спробував копати ще в деяких місцях. Десь після обіду до мене підійшли пастухи. Сказали,

що приїхали з Яблуньки люди, розкопали яму і забрали кістки в село. Для мене це був великий удар. Адже я завжди беру судмедексперта, і він кожен кістку переглядає, кожен перелом і те усе дає в описаному вигляді в архів, це ж документ. Однак, я продовжив розкопки і знайшов тих лісників, які закопували тіла. Сказав їм прийти на десяту годину наступного дня на те місце, де вони закопували. Всі вони були з села Яблунька, прийшли усі (крім двох, які вже відійшли у вічність). Почали ми з галявини, а вона досить велика. Лісники показують від дороги метрів тридцять – перша яма і зразу коло неї друга – до п'яти метрів; в цих ямах більше, як сімдесят тіл, бо тут були вози поранених. Йдемо далі. Метрів 250, тут кажуть 29, це беремо праворуч від цієї ями, тут два, далі дорога йде вниз. Тут, тікаючи дорогою, зірвалися і зависали коні, їх добили й закопали, а поряд ми виявили тіло чоловіка, можливо, це був фірман. Вертаємося до тієї ями, де 29 тіл, ідемо праворуч, переходимо дорогу, якою мали їхати на Малиновиську. Колись там

була вузькоколійка, залишилися шпали, пройшли ми, може, метрів сто – тут також два тіла. Після цих знахідок я відпустив лісників і взявся до роботи. Копав п'ять тижнів, крім суботи й неділі, знайшов 12 поховань. Точно знаю, що їх значно більше, але продовжити цю справу мені не вдалося».

Значною мірою завдяки Іванові Павликівському у районі карпатських урочищ Малиновиське, Плоска й Козлиночка, де в 1944 році дислокувалися три вишкільні табори УПА чисельністю п'ять і більше тисяч повстанців, з'явилися п'ять туристичних маршрутів. Зараз вони стали місцем національно-патріотичного виховання молоді. До речі, Іван Юрійович сам провів ними декілька груп школярів, у тому числі зі східної України. «Діти надзвичайно цікавістю і шаную ставляться до історії нашої національно-визвольної боротьби – до загиблих патріотів-українців. Від таких зустрічей набираюся снаги: поки рухатимуся, буду це робити», – говорить він.

У 2014 році за заслуги на ниві відродження Української держави та історичної пам'яті нашого народу, особливо як учасника всіх розкопок жертв репресій комуністичного тоталітарного режиму на теренах нашого краю й за активну участь у легалізації УГКЦ митрополит Володимир Війтишин нагородив пана Івана митрополичою грамотою. Цього

ж року вийшла друком його книжка «Дорогами долі». Вона – лиш маленька частинка того, чим Іван Павликівський хотів би поділитися з нащадками. Він сподівається видати в повному обсязі 600 сторінок спогадів. А ще планує і надалі брати участь у розкопках. Звісно, поважний вік і стан здоров'я не дають йому самому братися за лопату. Та у пана Івана достатньо досвіду і знань, щоб допомагати іншим досліджувати історію нашого народу, поховану під землею.

«Багато місць таємних поховань досі чекають на відкриття, тому є потреба продовжувати розкопки. Зробити це непростого: на капітальні розкопки, як і на відповідне облаштування місць поховань, бракує грошей, будьякі будівельно-ремонтні роботи треба погоджувати. А ще ця робота важка психологічно – визнається Іван Павликівський. – Та ми не можемо сидіти, склавши руки, коли діти граються на кістках». Іван Юрійович закликає молодь не забувати нашу історію, бути патріотами та активно відстоювати свою позицію. Особливо у час, коли у різних частинах тієї ж країни, такими самими лопатами одні люди викопують свідчення страшних злочинів тодішньої влади, інші – приховують гріхи теперішньої.

*Світлана АНДРІЙЧУК,
випускниця школи журналістики
Івано-Франківської ОО НСЖУ*

ПРОЕКТИ

ТВОРЧИЙ МАРАФОН УКРАЇНОЮ

На сторінках нашої газети вже мовилося про проведення Всеукраїнського творчого марафону під назвою «Мистецтво єднає Україну», одним із засновників та керівників якого є наш земляк, поет-пісняр, поет-гуморист, член Правління обласної «Просвіти» Нестор Мартинець.

Місто Малин, що на Житомирщині, в якому було дано старт марафону, минулої середи передало естафету Закарпатському містечку Дубовому, яке зустріло засновників і гостей марафону, а також місцевих аматорів сцени та глядачів хоч і пронизливим вітром та дощем, але водночас і великою теплою та любов'ю, що було помітно вже з самого початку дійства.

Засновники марафону поет-пісняр, поет-композитор Іван Кушнір із Тернополя, поет-пісняр Володимир Канюка

з міста Малина та вже згадуваний наш земляк Нестор Мартинець разом з організатором марафону композитором та виконавцем Володимиром Браєм, міським головою Дубового Василем Носем, їхніми друзями добре продумали сценарій, щоб було цікаво глядачам, адже концерт був розрахований на три години.

Спочатку центром містечка до місцевого Палацу культури в супроводі троїстих музик пройшли засновники, організатори та гості марафону, яких в Палаці культури зустріли чудовим короваєм. Хочеться сказати, що дуже гостинні й привітні мешканці славного містечка Дубового, які кожен виступ артистів зустрічали й проводжали оплесками.

А в концерті брали участь народна артистка України

Леся Горова, співачка з Києва Олена Єфімчук, заслужений діяч естрадного мистецтва України Нестор Мартинець, чудовий дует «Молоде вино» з Тернопілля – Ярослава Декалюк та Іван Кушнір, прекрасна співачка з Калуша Маріанна Роз, поет-пісняр з Малина Володимир Канюка, місцева поетеса Марія Грицан, поетеса зі Львова Олександра Кара, яка написала слова до пісні «Про Дубове», яку чудово виконав автор музики Володимир Браї, поетеса з Калуша Ірина Яськів, ведучий з Малина Микола Омельчак, багато місцевих співаків і танцюристів. На високому рівні провели концерт Тетяна Канюка й Василь Квочуряк.

Містечко Дубове передало естафету Творчого марафону місту Смородино, що на Сумщині... Після цього зустрічати-

муть учасників цього прекрасного мистецького дійства Тернопіль, Жовква, що на Львівщині, Гаврилівка, що на Київщині, Очаків, Росільна з Богородчанського району. До речі, один із засновників Творчого марафону Нестор Мартинець висловлює щиру подяку заступникові голови облдержадміністрації Ярославу Паранюку, голові Богородчанської райдержадміністрації Франку Єжаку за сприяння в участі в марафоні творчих людей з Івано-Франківщини, а також за допомогу, яка буде надана при підготовці й проведенні його в с. Росільна, яке прийматиме гостей під час Другого Всеукраїнського фестивалю мистецтв «Золота Долина» 12 липня.

Назар ФЕДОРІВ

Р. С. Засновники чекають на заявки від творчих людей на проведення марафону в їхніх населених пунктах...

НАРЕШТІ!

У ШКОЛАХ ВВЕДУТЬ ПРЕДМЕТ «СПІЛКУВАННЯ ДЕРЖАВНОЮ МОВОЮ»

Зі школи мають випускати учнів із хорошим знанням кількох мов. Про це заявила міністр освіти й науки України Лілія Гриневич.

«Вони повинні вивчати українську мову, рідну мову, якщо це не українська, й іноземну. Щоб якість вивчення мов зростала, плануємо ввести у школах окремі дисципліни – «Спілкування державною (і рідною – у разі відмінності) мовами», «Спілкування іноземними мовами», «Соціальні та громадянські компетентності», «Загальнокультурна грамотність», – говорить міністр. – У деяких школах із викладанням мовами національних меншин не дають достатнього рівня володіння українською. А це означає, що діти після закінчення школи не мають рівного доступу до вищої освіти в Україні. 2016 року більш як 36 відсотків випускників шкіл Закарпаття склали зовнішнє незалежне оцінювання з української із результатом від 1 до 3 балів за 12-бальною шкалою. Тобто третина випускників Закарпаття не мають змоги вступити до вишів, адже успішне складання ЗНО з української мови – обов'язкова вимога при вступі», – заявила міністр.

МІНІАТЮРИ З НАТУРИ

ВІРНА ЛАПА

Вона не мала на людей зла. Гавкала хіба що на божків, від яких відгонило важким духом, та під настрій на колеса машин, бо переїхали їй лапу, коли не стало у неї господаря.

Що волелюбну собаку вогнистого кольору багато хто знав. Вона не просила, просто чекала милосердя. Підгодували в дитсадку, куди забігла. Та найчастіше її можна було побачити під «Гостинним домашом», де пригостили відвідувачів курчячими лапками чи шийками, а діти, яких любила, ділилися печивом і цукерками.

Не був байдужим до її існування й я, припасавши щось їстівне. На знак вдячності собака, яка відгукувалась на імена Берта, Анфиса, Рижуля, супроводила мене в місто, терпеливо чекала, коли з кимось розмовляла.

Зустрічалися ми і на вулиці Київській, де був її притулок, разом йшли по воду до джерела. Підстрибувала, ластилася, попискувала від радості. Такого довір'я до ближнього треба було ще пошукати.

Та одного разу вона зникла на якийсь час. Повернувшись із биркою у вусі за номером 131. Стерилізували. Схудла. Та загоїлося все як на собаці. Віджив веселий блиск в її очах. Але ненадовго. Злий світ підсунув отруту...

Василь РЯБИЙ, член НСПУ

СІМ'Я

ЩОБ НЕ ЗРУЙНУВАТИ ЩАСТЯ

Сімейний бюджет – це основний принцип управління фінансами в родині. Навчити молодь правильно ставитися до фінансів, наскільки сімейний бюджет впливає на стосунки в сім'ї, роль і значення грошей у житті – ці питання стали основними на засіданні клубу молоді сім'ї «Щаслива сім'я».

Зустріч і тренінг для членів клубу і студентів коледжу ім. С. Граната, провів незалежний фінансовий сімейний

консультант – Назарій Рибінський, який надав основні поради планування сімейного бюджету, економії коштів, пояснив значення емоційних покупок та інше.

Бібліотекар, керівник Клубу молоді сім'ї, Марія Калинюк, презентувала книжкову виставку «Сімейний орієнтир» та відеоролик «Гроші хороші».

Щоб жити щасливо, важливо бути чесним одне перед одним, тим більше, коли це стосується грошей. Пам'ятайте:

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

ГОВОРИ КРАСИВО

12 УКРАЇНСЬКИХ СЛІВ, ЯКИМИ ВИ ВРАЗИТЕ СПІВРОЗМОВНИКІВ

Хочемо ознайомити вас із особливими українськими словами, якими можна замінити суржик у щоденному житті. Дивуйте співрозмовників своєю колоритною мовою!

Поповнюйте свій словниковий запас дивовижними українськими словами, вживайте їх на відпочинку і на роботі, і ви вразите людей своєю начитаністю. Гайда!

ХалЕпа – несподівана, прикра подія; біда, нещастя, неприємність. Глядіть, не вскочте в халепу!

ЗабаГанка – несподіване, нічим не обґрунтоване бажання, примха.

Пломеніти – яскраво горіти; палати, палахкотіти; у переносному значенні – вкриватися рум'янцем, червоніти, ніяковіти. Навесні багато приводів пломеніти, погодьтеся, красуні!

Нагодитися – прийти, прибути куди-небудь, з'яви-

тися десь непередбачено, випадково. Скоро Великодні свята, тож саме час нагодитися до своїх друзів і рідних.

Катма – про відсутність кого-, чого-небудь; синонім до слова «немає». Хай у вас буде катма негараздів, а не грошей чи часу.

НИшпорити – шукати, заглядаючи скрізь. Те відчуття, коли обнищпорив усе доккола у пошуках пульту, а він лежав поруч. Знайома ситуація, погодьтеся.

Хутко – дуже швидко; прудко, шпарко. Надворі нарешті чудова весняна погода, а ви ще вдома – хутко гуляти!

Ремствувати – виявляти невдоволення ким-, чим-небудь, нарікати на когось, щось.

Телепень – нерозумна, вайлувата людина; дурень, недотепа, тютій. Сподіваємося, що вас оточує якнайменше таких людей.

А У КУЗНІ КОВАЛІВ КЛЕПЛЕ...

ЧАСОДІЙНА ВЕЖА

В Івано-Франківську у травні відбудеться традиційне «Свято ковалів». Цьогоріч учасники подарують місту оздоблені до годинникової вежі.

«Свято ковалів» буде ювілейним – п'ятнадцятим. Учасниками стануть близько 200 ковалів з більш як десяти країн – України, Нідерландів, Великобританії, Франції, США, Литви, Білорусі, Польщі, Чехії, Туреччини, Ізраїлю.

Ковалі також виготовлятимуть скульптури з пленеру «Позитив», який тягнеться з 2013 року. Зазначмо, що

9 скульптур раніше встановлені по вулиці Шевченка. За словами голови ГО «Свято ковалів» Сергія Полуботька, це є ряд скульптур «невандалостійких», які не можуть бути встановлені на вулиці й для них шукають приміщення.

«Наше основне завдання – це г'рандіозна вежа з трьома діючими годинниками і ковалі будуть кувати символи часу», – каже Полуботько.

А надихнула на це прикарпатська письменниця, авторка книжки «Часодія» Наталія Щерба. Саме за мотивами

СПРОБУЙТЕ

ЯК ОЧИСТИТИ ВОДУ

АКТИВОВАНИМ ВУГІЛЛЯМ

Активоване вугілля використовується в очисних фільтрах для води. Воно покращує смак і запах води, поглинає більшість шкідливих речовин. Очистити воду просто: загорніть кілька таблеток у марлю й помістіть їх на дно

посудини. Залиште воду на ніч у прохолодному місці. Ось і все.

ОЧИЩЕННЯ СРІБЛОМ

Так-так, можна витягти з шафи дорогоцінний бабусин набір столового срібла. Щоправда, ідеальним для такого очищення є срібло з пробєю 999. Вода, очищена цим металом, довше зберігається і не втрачає своїх властивостей.

З РОСИ І ВОДИ!..

ВІТАЄМО!

Керівництво обласної «Просвіти», колектив НД «Просвіта», учасники Клубу обдарованої молоді обласної «Просвіти» щиро і щиро вітають з днем народження талановитого співака, викладача вокалу, активну просвітянку

Руслану ДЕНЕГУ.

Бажаємо їй надалі залишатися такою ж енергійною і невтомною в просвітянській роботі.

Хай Господь щедро дарує щастя, здоров'я, світлу радість і родинні гаразди.

З роси і води!..

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ...!

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯННА

ТРАВЕНЬ

1 ТРАВНЯ

75 років народження Василя Босовича, українського драматурга, кіносценариста, продюсера, уродженця Станиславова.

5 ТРАВНЯ

110 років народження Ірини Вільде (Дарії Макогон-Полотнюк) (1907–1982), письменниці, авторки численних романів, повістей, оповідань із життя Західної України.

7 ТРАВНЯ

355 років місту Івано-Франківськ.

13 ТРАВНЯ

60 років народження Юрія Петричука, журналіста, поета, автора збірки поезій «Дорогою до храму» (1990), уродженця с. Малий Рожин Косівського району.

14 ТРАВНЯ

День матері.
105 років народження Валентина Ковалюка (1912–1989), українського журналіста і редактора, члена похідних груп ОУН, провідного діяча СУМ та СВУ.

15 ТРАВНЯ

Всесвітній день родини.
160 років народження Андрія Чайковського (1857–1935), письменника, автора багатьох романів з історії України, який довгий час жив у Коломиї, де й похований.

16 ТРАВНЯ

200 років народження Миколи Костомарова (1817–1885), українського історика, етнографіста та письменника.

105 років народження Григорія Кириллюка (1912–1993), письменника, який жив і працював у Івано-Франківську.

18 ТРАВНЯ

Міжнародний день музеїв.
95 років народження Василя Корпанюка (1922–2004), гуцульського різьбяр, уродженця с. Яворів Косівського району.

19 ТРАВНЯ

День науки.
22 ТРАВНЯ

125 років народження Костя Вагилевича (1892–1974), поета, педагога, автора кількох поетичних збірок, уродженця с. Ясень Рожнятівського району.

23 ТРАВНЯ

135 років народження Петра Дудяка (1882–1958), учителя, етнографа, освітнього діяча, уродженця Косівщини.

24 ТРАВНЯ

День слов'янської писемності і культури.

275 років смерті у Ясах Пилипа Орлика (1672–1742), гетьмана України, послідовника І. Мазепа.

135 років народження Кирила Стеценка (1882–1922), композитора, хороваго диригента, музично-громадського діяча.

105 років народження Михайла Стельмаха (1912–1985), видатного письменника, автора повісті «Над Черемошем», який деякий час жив у Косові та Криворівні.

ЗНАЙ НАШИХ!

ПОПОВНИЛИ СКАРБИЩУ

У Львові відбувся 7-ий Львівський Міжнародний півмарафон. У ньому взяли участь понад 400 спортсменів із багатьох країн Європи, США й Китаю. Успішно виступили іванофранківці Ігор Костюк та Василь Кричун, які змагалися на дистанції 21 км.

Ігор Костюк виборов перше місце, а Василь Кричун – третє. Переможці отримали нагороду від організаторів змагань, а також подарунки від спонсорів.

Н. К.